Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
YVES BOT
1 päivänä maaliskuuta 2016[1]

Asia C-43/15 P

BSH Bosch und Siemens Hausgeräte GmbH
vastaan

Sisämarkkinoiden harmonisointivirasto (tavaramerkit ja mallit) (SMHV)

Muutoksenhaku — Yhteisön tavaramerkki — Väitemenettely — Osittainen rekisteröimisestä kieltäytyminen — Sellaisen valituksen, jossa vaaditaan väiteosaston päätöksen oikaisemista, tekemistä koskevat menettelysäännöt — Päävalitus, jonka hakija on tehnyt asetuksen (EY) N:o 207/2009 58–64 artiklan mukaisesti — Liitännäisvalitus, jonka väitteentekijä on tehnyt vastauskirjelmässään asetuksen (EY) N:o 216/96 8 artiklan 3 kohdan perusteella — Liitännäisvalituksen tutkittavaksi ottamisen edellytykset — Asetuksen N:o 216/96 8 artiklan 3 kohdan ulottuvuus — Menettelyllisten takeiden puuttuminen — Kuulluksi tulemista koskevan oikeuden ja kontradiktorisen periaatteen loukkaaminen — Oikeusvoiman loukkaaminen — Tuomioistuimen velvollisuudet — Ehdoton peruste, joka unionin tuomioistuinten on otettava huomioon omasta aloitteestaan

I **Johdanto**

1. Nyt käsiteltävä valitus on osa väitemenettelyä, jonka LG Electronics Inc.[2] on pannut vireille BSH Bosch und Siemens Hausgeräte GmbH:n[3] sisämarkkinoiden harmonisointivirastoon (tavaramerkit ja mallit) (SMHV) tekemän, yhteisön tavaramerkin ”compressor technology” rekisteröintiä koskevan hakemuksen osalta. Valituksella vaaditaan unionin yleisen tuomioistuimen 4.12.2014 antaman tuomion BSH v. SMHV – LG Electronics (compressor technology)[4] kumoamista.

2. Valitus jakautuu kahteen osaan.

3. Yhtäältä unionin tuomioistuimella olisi siinä tilaisuus uudelleen täsmentää, missä tapauksissa unionin tuomioistuinten on toimien laillisuuden arviointia koskevan tehtävänsä täyttämiseksi otettava oikeusperuste omasta aloitteestaan huomioon.

1 — Alkuperäinen kieli: ranska.
2 — Jäljempänä LG tai väitteentekijä.
3 — Jäljempänä BSH tai hakija.
4 — T-595/13, EU:T:2014:1023; jäljempänä valituksenalainen tuomio.

4. Toisaalta unionin tuomioistuimella olisi valituksen käsittelyssä tilaisuus ottaa kantaa niiden oikeussuojakeinojen rakenteeseen ja käyttöön, joita on käytetty SMHV:n väiteosastojen päätösten oikaisemiseksi. Unionin tuomioistuin joutuu erityisesti määrittelemään sisämarkkinoilla toimivan yhdenmukaistamisviraston (tavaramerkit ja mallit) valituslautakuntien menettelysäännöistä 5.2.1996 annetun komission asetuksen (EY) N:o 216/96 [5] 8 artiklan 3 kohdan ulottuvuuden ja sen täytäntöönpanoa koskevat yksityiskohtaiset säännöt.

5. Kyseisessä säännöksessä säädetään seuraavaa:

”Inter partes -menettelyissä vastaaja voi vastauksessaan esittää vaatimuksia, joiden tarkoituksena on kiistetyn päätöksen mitätöiminen tai uudelleenmuotoilu valituksessa mainitsemattomilta osin. Tällaiset vaatimukset tulevat aiheettomiksi, jos kantaja peruuttaa valituksensa.”

6. Nyt käsiteltävässä asiassa BSH oli tehnyt yhteisön tavaramerkistä 26.2.2009 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 207/2009 [6] 58–64 artiklan nojalla valituksen, jossa se vaati väiteosaston päätöksen oikaisemista hyvin suppean tavaraluettelon osalta, kun taas LG teki liitännäisvalituksen, jossa se vaati kyseisen päätöksen oikaisemista paljon laajemman tavaraluettelon osalta ja joka sisältyi sen asetuksen N:o 216/95 8 artiklan 3 kohdan nojalla antamaan vastaukseen.

7. SMHV:n ensimmäinen valituslautakunta (jäljempänä valituslautakunta) hylkäsi 5.9.2013 antamallaan päätöksellä [7] BSH:n valituksen ja hyväksyi osittain LG:n vaatimuksen.

8. Nyt esillä olevassa asiassa on kyse tämän päätöksen laillisuudesta.

9. Vaikka unionin yleisessä tuomioistuimessa nostettu kumoamiskanne koski ainoastaan kyseisten merkkien välisen sekaannuksen vaaran aineellista arviointia tavaramerkin ”compressor technology” rekisteröintiä varten, unionin tuomioistuimeen tehty valitus koskee kahta puhtaasti oikeudenkäyntiasioihin liittyvää kysymystä, joista toinen liittyy unionin tuomioistuinten velvollisuuksiin ja toinen oikeussuojakeinon olemassaoloon ja sen laillisuuteen.

10. Siltä osin kuin on kyse unionin tuomioistuinten velvollisuuksista, ehdotan, että unionin tuomioistuin ei perustelisi valituksenalaisen tuomion kumoamista niillä valitusperusteilla, jotka BSH on esittänyt unionin tuomioistuimessa, vaan sillä perusteella, että unionin yleinen tuomioistuin jätti ottamatta omasta aloitteestaan huomioon kaksi ehdotonta perustetta, joista ensimmäinen koskee valituslautakunnan toimivallan puuttumista väiteosaston päätöksen oikaisemiseksi muiden kuin hakijan päävalituksessa tarkoittamien tavaroiden osalta ja toinen sitä, että kyseisessä menettelyssä on loukattu hakijan kuulluksi tulemisen oikeutta.

11. Koska näistä kahdesta perusteesta järjestettiin kontradiktorinen näkemystenvaihto unionin tuomioistuimessa, ehdotan, että unionin tuomioistuin ottaa ne omasta aloitteestaan huomioon ja lausuu itse riita-asiasta.

12. Tässä yhteydessä unionin tuomioistuimen on etenkin ratkaistava, onko asetuksen N:o 216/96 8 artiklan 3 kohdan tavoitteena tosiasiallisesti perustaa asetuksessa N:o 207/2009 säädetyn oikeussuojakeinon kanssa rinnakkainen oikeussuojakeino, kun otetaan huomioon sekä asetuksen N:o 207/2009 58–64 artiklaan sisältyvät säännöt että Euroopan unionin perusoikeuskirjassa (jäljempänä perusoikeuskirja) taatut menettelylliset takeet.

5 — EYVL L 28, s. 11. Asetus sellaisena kuin se on muutettuna 6.12.2004 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 2082/2004 (EUVL L 360, s. 8; jäljempänä asetus N:o 216/96).

6 — EUVL L 78, s. 1.

7 — Asia R 1176/2012-1. Päätös sellaisena kuin se on muutettuna 3.12.2013 annetulla oikaisupäätöksellä, jäljempänä riidanalainen päätös.

13. Unionin tuomioistuimen on siten lopetettava nykyinen oikeudellinen epävarmuus, joka on syntynyt SMHV:n eri valituslautakuntien ja unionin yleisen tuomioistuimen eri kokoonpanojen epäyhtenäisistä lähestymistavoista tällaisen säännöksen tulkinnassa.

14. Tässä ratkaisuehdotuksessa esitän syyt siihen, miksi asetuksen N:o 216/96 8 artiklan 3 kohdan tarkoituksena ei selvästikään voi olla asetuksen N:o 207/2009 58 artiklassa ja seuraavissa artikloissa säädetystä oikeussuojakeinosta erillisen oikeussuojakeinon tarjoaminen. Esitän näin ollen, että kun valituslautakunta otti tutkittavakseen valituksen, jonka tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuivat, ja hyväksyi sen, valituslautakunnalla ei ollut toimivaltaa oikaista väiteosaston päätöstä muiden kuin päävalituksessa tarkoitettujen tavaroiden osalta ja valituslautakunta ylitti toimivaltansa rajat.

15. Toissijaisesti esitän myös, että valituslautakunta loukkasi BSH:n puolustautumisoikeuksia, kun se ei antanut BSH:lle tilaisuutta esittää huomautuksiaan LG:n tekemän liitännäisvalituksen johdosta.

16. Ehdotan näin ollen, että unionin tuomioistuin kumoaa riidanalaisen päätöksen ja velvoittaa SMHV:n korvaamaan molemmissa oikeusasteissa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

II **Asiaa koskevat unionin oikeussäännöt**

A *Asetus N:o 207/2009*

17. Yhteisön tavaramerkistä 20.12.1993 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 40/94[8] kumottiin ja korvattiin asetuksella N:o 207/2009, joka tuli voimaan 13.4.2009. Kun kuitenkin otetaan huomioon kyseessä olevan rekisteröintihakemuksen päivämäärä, tässä tapauksessa 24.11.2008, joka on soveltuvan aineellisen oikeuden määräytymisen kannalta määräävä, esillä olevaan riitaan sovelletaan yhtäältä asetuksen N:o 207/2009 menettelysäännöksiä ja toisaalta asetuksen N:o 40/94 aineellisia säännöksiä.

18. Asetuksen N:o 40/94 8 artiklan, jonka otsikko on ”Suhteelliset hylkäysperusteet” ja jonka sanamuoto on otettu muuttamattomana asetukseen N:o 207/2009, 1 kohdassa säädettiin seuraavaa:

”Aikaisemman tavaramerkin haltijan vastustuksesta tavaramerkkiä ei rekisteröidä:

– –

b) jos sen vuoksi, että se on sama tai samankaltainen kuin aikaisempi, samoja tai samankaltaisia tavaroita tai palveluja varten oleva tavaramerkki, [sen alueen] yleisön keskuudessa[, jolla aikaisempi tavaramerkki on suojattu,] on sekaannusvaara, joka sisältää vaaran tavaramerkin ja aikaisemman tavaramerkin välisestä mielleyhtymästä.”

19. Asetuksen N:o 207/2009 59 artikla, jonka otsikko on ”Henkilöt, jotka voivat hakea muutosta ja olla osapuolina menettelyssä”, kuuluu kyseisen asetuksen VII osastoon, jonka otsikko on ”Muutoksenhakumenettely”. Tässä artiklassa säädetään seuraavaa:

”Päätökseen johtaneen menettelyn osapuoli, jolle päätös on vastainen, voi hakea muutosta tähän päätökseen – –”

8 — EYVL 1994, L 11, s. 1.

20. Tämän asetuksen 60 artiklassa, jonka otsikko on ”Määräaika ja muoto” ja joka kuuluu samaan VII osastoon, säädetään seuraavaa:

”Valitus on tehtävä [SMHV:lle] kirjallisena kahden kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksiantamisesta. Valitus katsotaan tehdyksi vasta, kun valitusmaksu on suoritettu – –”

21. Kyseisen asetuksen 63 artiklan, jonka otsikko on ”Valituksen tutkiminen”, 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tutkiessaan valitusta valituslautakunta kehottaa, niin usein kun on tarpeen, osapuolia esittämään asettamassaan määräajassa sen itsensä niille osoittamia ilmoituksia tai muiden osapuolien tiedonantoja koskevia huomautuksia.”

22. Asetuksen N:o 207/2009 64 artiklan, jonka otsikko on ”Valitusta koskeva päätös”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tutkittuaan valituksen hyväksyttävyyden valituslautakunta tekee päätöksen valituksesta. Lautakunta voi joko käyttää kiistetyn päätöksen tehneen osaston toimivaltaa tai palauttaa asian tälle osastolle edelleen päätettäväksi. – –”

23. Lisäksi tämän asetuksen 75 artiklan toisessa virkkeessä säädetään, että SMHV:n päätökset ”voivat perustua ainoastaan sellaisiin syihin, joihin osapuolet ovat voineet ottaa kantaa”.

24. Kyseisen asetuksen 76 artiklan, jonka otsikko on ”Tosiseikkojen tutkiminen viran puolesta”, 1 kohdassa säädetään vielä seuraavaa:

”Menettelyssä [SMHV] tutkii tosiseikat viran puolesta; rekisteröinnin hylkäämisen suhteellisia perusteita koskevassa menettelyssä tutkimus rajataan seikkoihin, joihin osapuolet ovat vedonneet, ja osapuolten esittämiin vaatimuksiin.”

B *Asetus (EY) N:o 2868/95*

25. Asetuksen N:o 40/94 täytäntöönpanosta 13.12.1995 annetun komission asetuksen (EY) N:o 2868/95[9] viidennen ja kuudennen perustelukappaleen mukaan tällä asetuksella vahvistetaan tarvittavat säännöt asetuksen N:o 207/2009 säännösten täytäntöönpanoa varten, jotta varmistettaisiin tavaramerkkiasioiden joustava ja tehokas käsittely SMHV:ssa.

26. Menettelysääntöjen osalta sen X osastossa täydennetään siis valituksen tekemiseen ja sen tutkimiseen liittyviä sääntöjä.

27. Asetuksen N:o 2868/95 49 säännössä, jonka otsikko on ”Valituksen hylkääminen puutteellisena”, täsmennetään seuraavaa:”1) Jos valitus ei ole asetuksen [N:o 207/2009 58–60] artiklan ja [valituskirjelmän sisältöön liittyvän] 48 säännön 1 kohdan c alakohdan ja 2 kohdan mukainen, valituslautakunta hylkää sen puutteellisena – –

– –

3) Jos valitusmaksu maksetaan valituksen jättämiselle asetuksen [N:o 207/2009 60] artiklan mukaisesti asetetun määräajan jälkeen, valitusta ei katsota jätetyksi – –”

9 — EYVL L 303, s. 1.

C Asetus N:o 216/96

28. Asetuksen N:o 216/96 8 artiklassa, jonka otsikko on ”Menettelyn eteneminen”, säädetään seuraavaa:

”– –

2. Inter partes -menettelyissä, kuitenkaan rajoittamatta asetuksen [N:o 207/2009 63 artiklan 2 kohdan] soveltamista, valituksen perusteet sisältävää kirjelmää ja vastausta siihen voidaan täydentää kantajan vastauksella, joka on esitettävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun vastaus on saatettu hänelle tiedoksi, ja vastaajan vastineella, joka on esitettävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun kantajan vastaus on saatettu vastaajalle tiedoksi.

3. Inter partes -menettelyissä vastaaja voi vastauksessaan esittää vaatimuksia, joiden tarkoituksena on kiistetyn päätöksen mitätöiminen tai uudelleenmuotoilu valituksessa mainitsemattomilta osin. Tällaiset vaatimukset tulevat aiheettomiksi, jos kantaja peruuttaa valituksensa.”

III **Asian tausta**

29. Väiteosasto hylkäsi 3.5.2012 antamallaan päätöksellä osittain BSH:n tekemän hakemuksen yhteisön tavaramerkin ”compressor technology” rekisteröimiseksi. Väiteosasto katsoi näet, että Nizzan sopimukseen [10] pohjautuvan luokituksen luokkiin 7, 9 ja 11 kuuluvien tavaroiden osan, kuten kotitalouskäyttöön tarkoitettujen sähkökäyttöisten puhdistuslaitteiden, mukaan lukien pölynimurit sekä märkä- ja kuivaimurit, [11] osalta oli olemassa sekaannusvaara LG:n omistaman aikaisemman tavaramerkin ”KOMPRESSOR” kanssa.

30. Muiden luokkiin 7, 9 ja 11 kuuluvien tavaroiden osalta väiteosasto hylkäsi LG:n esittämän väitteen sillä perusteella, että sekaannusvaaraa ei ollut.

31. Tämä päätös annettiin osapuolille tiedoksi 3.5.2012.

32. BSH teki 26.6.2012 valituksen päätöksen kumoamiseksi täyttämällä asianomaisen valituslomakkeen ja jätti 3.9.2012 valituksen perusteet sisältävän kirjelmän. BSH pyysi väiteosaston ratkaisun oikaisemista siltä osin kuin se koski sekaannusvaaran arviointia luokkaan 7 kuuluvien kotitalouskäyttöön tarkoitettujen sähkökäyttöisten puhdistuslaitteiden osalta, mukaan lukien pölynimurit sekä märkä- ja kuivaimurit, kun taas muita tavaroita oikaisupyyntö ei koskenut.

33. LG esitti 31.10.2012 yhdessä ainoassa asiakirjassa, jonka otsikko oli ”Vastaus”, yhtäältä vastauksensa perusteluihin, jotka BSH esitti valituksensa tueksi, ja vaati toisaalta väiteosaston päätöksen oikaisemista siten, että tavaramerkin ”compressor technology” rekisteröintihakemus hylättäisiin laajemmalta osin. LG väitti erityisesti, että toisin kuin väiteosaston päätöksessä katsottiin, sekaannusvaara oli olemassa seuraavien tavaroiden osalta:

— luokka 7: sähkökäyttöiset jätteenkäsittelylaitteet, nimittäin jätemurskaimet ja -puristimet;

— luokka 9: henkilövaa’at; sähkötoimiset kuumasaumauslaitteet; kotitalous- ja keittiökoneiden ja -laitteiden (sähkötoimiset tai elektroniset) kauko-ohjaus-, merkinanto- ja ohjauslaitteet; nauhoitetut ja nauhoittamattomat koneellisesti luettavat tietovälineet kotitalouskoneisiin; sähköllä toimivat juomien tai ruokien annostelulaitteet, myyntiautomaatit; kaikkien edellä mainittujen tavaroiden osat, luokassa 9.

10 — Tavaroiden ja palvelujen kansainvälistä luokitusta tavaramerkkien rekisteröimistä varten koskeva, 15.6.1957 tehty Nizzan sopimus, sellaisena kuin se on tarkistettuna ja muutettuna.

11 — Täydellinen luettelo kyseisistä tavaroista on valituksenalaisen tuomion 3 kohdassa.

Luokkaan 9 sisältyvien sähkölaitteiden ja -kojeiden, nimittäin sähkösilitysrautojen ja keittiövaakojen, luokkaan 9 sisältyvät osat;

— luokka 11: infrapunalamput (muuhun kuin lääketieteelliseen käyttöön); lämpötyynyt (muihin kuin lääketieteellisiin tarkoituksiin), sähköhuovat (muihin kuin lääketieteellisiin tarkoituksiin); juomien jäähdytyslaitteiden yhteydessä olevat konekäyttöiset laskemislaitteet jäähdytettyjen juomien antamiseksi käyttöön.

34. SMHV antoi LG:n esittämät ”huomautukset” BSH:lle tiedoksi 8.11.2012 päivätyssä kirjeessään, jonka otsikko on ”Huomautusten tiedoksiantaminen”, ja ilmoitti samalla, että kirjallinen menettely on päätetty, että näin ollen oheiset huomautukset välitetään ainoastaan tiedoksi ja että asiakirjat toimitetaan viipymättä valituslautakuntaan ja että se antaa asiassa ratkaisun”.

35. Riidanalaisen päätöksensä 13 kohdassa valituslautakunta katsoi, että BSH:n tekemä valitus voitiin ottaa tutkittavaksi, koska se oli tehty asetuksen N:o 207/2009 58–60 artiklan ja asetuksen N:o 2868/95 48 säännön mukaisesti.

36. Riidanalaisen päätöksen 14 kohdassa valituksen ulottuvuuden käsittelyn yhteydessä valituslautakunta toi esiin, että LG oli vastauksessaan BSH:n valituksen perustelut sisältävään kirjelmään tehnyt asetuksen N:o 216/96 8 artiklan 3 kohdan mukaisesti ”liitännäisen” valituksen (”ancillary appeal”), jossa se vaati väiteosaston päätöksen oikaisemista edellä mainittujen, luokkiin 7, 9 ja 11 kuuluvien tavaroiden osalta.

37. Käsittelynsä päätteeksi valituslautakunta hylkäsi BSH:n valituksen ja hyväksyi osittain LG:n liitännäisvalituksen.

38. Tämän johdosta BSH nosti unionin yleisessä tuomioistuimessa kumoamiskanteen, jonka ainoa kanneperuste koski sitä, että valituslautakunta oli rikkonut kyseisten merkkien välisen sekaannusvaaran arviointiin liittyvää asetuksen N:o 207/2009 8 artiklan 1 kohdan b alakohtaa.

39. Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi kanteen.

IV **Asianosaisten vaatimukset unionin tuomioistuimessa**

40. BSH vaatii valituksessaan, että unionin tuomioistuin kumoaa valituksenalaisen tuomion sekä riidanalaisen päätöksen, ja toissijaisesti, että se palauttaa asian unionin yleiseen tuomioistuimeen sekä velvoittaa SMHV:n korvaamaan molemmissa oikeusasteissa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

41. SMHV vaatii, että valitus hylätään ja BSH velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

V **Valitus**

42. BSH vetoaa valituksensa tueksi kahteen valitusperusteeseen.

43. Ensimmäinen valitusperuste on esitetty ensimmäisen kerran unionin tuomioistuimessa. Se koskee sitä, että SMHV on rikkonut asetuksen N:o 207/2009 60 artiklaa, jossa säädetään menettelysäännöistä, joita sovelletaan valituksen tekemiseen SMHV:n valituslautakuntiin. BSH väittää näet, että LG:n tekemän liitännäisvalituksen tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuivat, koska siinä ei noudatettu ainuttakaan kyseisessä artiklassa asetetuista määräaikaa ja muotoa koskevista edellytyksistä.

44. Toinen valitusperuste koskee asetuksen N:o 40/94 8 artiklan 1 kohdan b alakohdan rikkomista merkkien ”compressor technology” ja ”KOMPRESSOR” välisen sekaannusvaaran arvioinnin yhteydessä.

45. Mielestäni tässä vaiheessa ei ole tarpeen arvioida, liittyykö riidanalaiseen päätökseen BSH:n valituksessaan esille tuomia virheitä. Minusta vaikuttaa näet selvältä, että valituksenalainen tuomio on kumottava sillä perusteella, että unionin yleinen tuomioistuin ei ottanut omasta aloitteestaan huomioon sitä, että riidanalaisen päätöksen tehnyt viranomainen ei ollut toimivaltainen, mikä merkitsee hakijan puolustautumisoikeuksien loukkaamista.

46. Katson nimittäin, että väitteentekijän tekemältä liitännäisvalitukselta puuttuivat selvästi tutkittavaksi ottamisen edellytykset, joten valituslautakunta ei ollut toimivaltainen oikaisemaan väiteosaston päätöstä kyseisessä valituksessa tarkoitettujen tavaroiden osalta.

47. Lisäksi totean, että valituslautakunta muutti väiteosaston päätöstä ja hyväksyi näin väitteentekijän vaatimukset antamatta etukäteen BSH:lle mahdollisuutta esittää tehokkaasti kantaansa ja että se loukkasi siten jälkimmäisen puolustautumisoikeuksia.

48. Toimivallan puuttuminen ja olennaisten menettelymääräysten rikkominen ovat ehdottomia perusteita, jotka unionin tuomioistuimet voivat ottaa tai jotka niiden on otettava omasta aloitteestaan huomioon silloin, kun asianosaiset jättävät ne huomiotta.

49. Unionin tuomioistuimissa käytäviä menettelyjä koskevista säännöistä ja erityisesti Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 21 artiklasta ja unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 177 artiklasta ilmenee, että asianosaiset määrittävät ja rajaavat oikeudenkäynnin. Tästä seuraa, että unionin tuomioistuimet eivät periaatteessa voi ylittää asianosaisten vaatimuksissa niille esitettyjä vaatimuksia ja että niiden on myös ratkaistava nämä vaatimukset asianosaisten esittämien asian kannalta merkityksellisten oikeudellisten seikkojen ja tosiseikkojen perusteella.

50. Unionin tuomioistuinten tehtävä ei kuitenkaan ole passiivinen. Yhteisön tavaramerkkiä koskevissa riita-asioissa niiden harjoittama tuomioistuinvalvonta ei rajoitu pelkkään SMHV:n valituslautakunnan jo suorittaman valvonnan toistoon.[12] Tuomioistuinten rooli ei myöskään rajoitu riita-asian asianosaisten näkökantojen ansioiden arviointiin siten, että ne pitäytyisivät tiukasti asianosaisten esittämiin perusteisiin ja perusteluihin. Unionin tuomioistuinten tehtävänä ei näet ole toimia ainoastaan erotuomareina. Niiden on myös varmistettava, että unionin oikeutta ja etenkin perusoikeuskirjassa vahvistettuja perustavanlaatuisia takeita noudatetaan.

51. Unionin tuomioistuimissa käytäviä oikeudenkäyntimenettelyjä koskevissa säännöissä ja oikeuskäytännössä on siis määritetty useita tapauksia, joissa unionin tuomioistuimilla on toimien laillisuuden arviointia koskevan tehtävänsä täyttämiseksi toimivalta ottaa oikeusperuste omasta aloitteestaan huomioon.

52. Unionin yleinen tuomioistuin voi työjärjestyksensä nojalla siten ottaa omasta aloitteestaan huomioon, että kanne on selvästi sen toimivaltaan kuulumaton tai että kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat, tai tarvittaessa, että kanne on selvästi oikeudellisesti perusteeton.[13] Se voi myös ottaa omasta aloitteestaan huomioon, että asia on jätettävä tutkimatta ehdottoman prosessinedellytyksen puuttumisen vuoksi[14] eli siksi, että kannekelpoisen toimenpiteen olemassaolon,[15] asiavaltuutuksen[16] tai prosessuaalisten määräaikojen noudattamisen kaltaista[17] tutkittavaksi ottamisen olennaista edellytystä ei ole noudatettu.

12 — Tuomio SMHV v. Kaul (C-29/05 P, EU:C:2007:162, 55 kohta).

13 — Ks. unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 126 artikla.

14 — Ks. unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 129 artikla.

15 — Määräys ISAE v. VP ja Interdata v. komissio (C-130/91, EU:C:1992:7, 11 kohta).

16 — Tuomio Italia v. komissio (C-298/00 P, EU:C:2004:240, 35 kohta) ja tuomio Regione Siciliana v. komissio (C 417/04 P, EU:C:2006:282, 36 kohta).

17 — Tuomio Politi v. Euroopan koulutussäätiö (C-154/99 P, EU:C:2000:354, 15 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) ja tuomio Evropaïki Dynamiki v. komissio (C-469/11 P, EU:C:2012:705, 50 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

53. Lisäksi oikeuskäytännössä on erotettu toisistaan yhtäältä perusteet, jotka koskevat riidanalaisen päätöksen aineellista laillisuutta ja kohdistuvat EUT-sopimuksen soveltamista koskevan oikeussäännön rikkomiseen ja joita unionin tuomioistuimet voivat tutkia vain, jos asianosaiset ovat vedonneet niihin, ja toisaalta perusteet, jotka kyseenalaistavat riidanalaisen päätöksen ulkoisen laillisuuden, joissa on kyse olennaisten menettelymääräysten rikkomisesta, jotka ovat ehdottomia ja jotka unionin tuomioistuinten on otettava omasta aloitteestaan huomioon.[18] Jälkimmäisessä tapauksessa toimen muotoon tai sen osalta noudatettuun menettelyyn liittyvät sääntöjenvastaisuudet loukkaavat kolmansien tai toimen kohteena olevien henkilöiden oikeuksia tai saattavat vaikuttaa kyseisen toimen sisältöön.[19] Kyseessä voi olla esimerkiksi sääntöjenmukaisen todistusvoimaiseksi saattamisen laiminlyönti[20] tai tiedoksiannon puuttuminen.[21]

54. Unionin tuomioistuin on vahvistanut, että riidanalaisen toimen tekijän toimivallan puuttuminen[22] sekä kyseisen toimen perustelujen puuttuminen tai niiden riittämättömyys[23] ovat ehdottomia perusteita, jotka unionin tuomioistuimet voivat ottaa tai jotka niiden pitää ottaa omasta aloitteestaan huomioon, vaikka yksikään asianosaisista ei olisi vaatinut niiltä tätä.

55. Kumoamiskannetta käsitteleviä unionin tuomioistuimia ei siis voida moittia riita-asian puitteiden tai toimivaltansa ylittämisestä, kanteen ulkopuolelta lausumisesta tai työjärjestyksen noudattamatta jättämisestä silloin, kun ne ottavat omasta aloitteestaan huomioon tällaisen perusteen, joka koskee juuri sen toimen laillisuutta, jonka kumoamista tuomioistuimilta on vaadittu.[24]

56. Näissä oikeuskäytännössä tarkoitetuissa eri tapauksissa riidanalaisessa toimessa ilmenevä virhe on riittävän vakava, jotta unionin tuomioistuinten on perusteltua määrätä siitä seuraamus, vaikka kantaja ei ole ottanut virhettä esille. Toisin sanoen on niin, että kun riidanalainen toimi on oikeusvoimaisuuden vastainen tai kun se on tulosta olennaisen menettelymääräyksen rikkomisesta tai perusoikeuden loukkaamisesta, ei ole niinkään tärkeää tietää, onko toimessa myös virheitä, joita kantaja on esittänyt kumoamisvaatimuksensa tueksi. Unionin oikeusjärjestyksen puolustaminen ja perusoikeuksien suojeleminen sallivat ja tarvittaessa myös velvoittavat toimien laillisuuden arvioijan katsomaan, että mainitussa toimessa on virhe, joka edellyttää joka tapauksessa sen kumoamista.

57. On ilmeistä, että tämän toimivallan edellytykseksi ei voida asettaa sitä, että se liittyy asianosaisten esittämiin perusteisiin ja perusteluihin. Tällaisen edellytyksen noudattaminen olisi nimittäin vastoin omasta aloitteesta huomioon ottamista koskevaa toimivaltaa, jonka tarkoituksena on juuri korvata asianosaisten laiminlyönti silloin, kun ehdotonta säännöstä ei ole noudatettu.

58. Nyt käsiteltävässä tapauksessa unionin yleiselle tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta ilmenee, että LG:n asetuksen N:o 216/96 8 artiklan 3 kohdan nojalla tekemä liitännäisvalitus ei täyttänyt ainoatakaan määräaikaa ja muotoa koskevista tutkittavaksi ottamisen edellytyksistä.

59. Riidanalaisesta päätöksestä ilmenee niin ikään selvästi, että vaikka valituslautakunta lausuikin 13 kohdassa nimenomaisesti BSH:n päävalituksen tutkittavaksi ottamisen edellytyksistä, se ei missään vaiheessa tarkastellut LG:n tekemän liitännäisvalituksen tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä, vaikka riidanalainen päätös perustuu jälkimmäisen esittämiin seikkoihin.

18 — Tuomio komissio v. Sytraval ja Brink's France (C-367/95 P, EU:C:1998:154, 67 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) ja tuomio komissio v. Irlanti ym. (C-89/08 P, EU:C:2009:742, 40 kohta).

19 — Tämä määritelmä on lainattu artikkelista Rideau, J., "Recours en annulation", *Jurisclasseur Europe*, vihko 331, 22 kohta.

20 — Tuomio komissio v. Solvay (C-287/95 P ja C-288/95 P, EU:C:2000:189, 55 kohta).

21 — Tuomio Hoechst v. komissio (C-227/92 P, EU:C:1999:360, 72 kohta).

22 — Tuomio Salzgitter v. komissio (C-210/98 P, EU:C:2000:397, 56 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) ja määräys Planet v. komissio (T-320/09, EU:T:2011:172, 41 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

23 — Tuomio komissio v. Irlanti ym. (C-89/08 P, EU:C:2009:742, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

24 — Tuomio komissio v. Irlanti ym. (C-89/08 P, EU:C:2009:742, 35 kohta).

60. Miten valitus voidaan hyväksyä, jos sen tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä ei ole alkajaisiksi arvioitu?

61. On myönnettävä, että tehtävä on hankala, kun asetuksen N:o 216/96 8 artiklan 3 kohdan ulottuvuudesta ja tällaisen valituksen tekemiseen sovellettavista menettelysäännöistä vallitsee laaja epätietoisuus.

62. Tästä huolimatta ja olosuhteista riippumatta on niin, että jättäessään lausumatta LG:n tekemän valituksen tutkittavaksi ottamisen edellytyksistä valituslautakunta rikkoi asetuksen N:o 2868/95 49 säännön 1 kohtaa, jossa, kuten edellä todettiin, säädetään, että ”jos valitus ei ole [asetuksen N:o 207/2009 58–60] artiklan ja [valituskirjoituksen sisältöön liittyvän] 48 säännön 1 kohdan c alakohdan ja 2 kohdan mukainen, valituslautakunta hylkää sen puutteellisena”.

63. Lausuessaan tästä valituksesta valituslautakunta jätti toisaalta myös huomiotta toimivaltansa rajat, koska valitus on olemassa vain, jos se on tehty laillisesti.

64. Ennen asianosaisten esittämien kumoamisperusteiden arviointia unionin yleisen tuomioistuimen velvollisuutena oli siis tutkia omasta aloitteestaan valituslautakunnan toimivalta riidanalaisen päätöksen antamiseen.

65. Lisäksi asiakirja-aineistosta ilmenee selvästi, että riidanalainen päätös annettiin ilman, että BSH pystyi etukäteen esittämään huomautuksia LG:n tekemästä liitännäisvalituksesta, mikä kiistatta johti virheeseen tämän päätöksen perusteluissa. Tämä laiminlyönti oli sitäkin räikeämpi, kun LG:n liitännäisvalituksessaan esittämät seikat olivat selvästi oikeudenkäyntimenettelyn tuloksen kannalta ratkaisevia, koska valituslautakunta oikaisi väiteosaston päätöksen BSH:n vahingoksi.

66. Edellä esitetyn oikeuskäytännön perusteella unionin tuomioistuin on kuitenkin toistuvasti katsonut, että olisi oikeuden perusperiaatteen vastaista perustella tuomioistuimen päätöstä tosiseikoilla ja asiakirjoilla, joihin asianosaiset tai yksi niistä ei ole voinut tutustua ja joihin ne eivät näin ollen voineet ottaa kantaa.

67. Valituslautakunnan toimivaltaa koskevan tutkimuksen puuttuessa unionin yleisen tuomioistuimen velvollisuutena oli siis tutkia omasta aloitteestaan riidanalaisen päätöksen laillisuus sekä kuulluksi tulemista koskevaa oikeutta ja kontradiktorista menettelyä koskevien perusperiaatteiden kannalta että asetuksen N:o 207/2009 63 artiklan 2 kohdan ja 75 artiklan toisen virkkeen kannalta.

68. Näin ollen ehdotan, että unionin tuomioistuin kumoaa valituksenalaisen tuomion näillä perusteilla.

VI **Valituksenalaisen tuomion kumoamisen seuraukset**

69. Jos valituksenalainen tuomio kumotaan, unionin tuomioistuin voi Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 61 artiklan mukaan joko palauttaa asian unionin yleisen tuomioistuimen ratkaistavaksi tai ratkaista asian itse, jos asia on ratkaisukelpoinen.

70. Mielestäni asia on ratkaisukelpoinen niiden kahden oikeudellisen perusteen osalta, joista ehdotan, että unionin tuomioistuin ottaa ne omasta aloitteestaan tutkittavaksi.

71. Ensinnäkin kysymys siitä, oliko valituslautakunta toimivaltainen oikaisemaan väiteosaston ratkaisua LG:n liitännäisvalituksessa tarkoitettujen tavaroiden osalta, liittyy kyseisen valituksen tutkittavaksi ottamiseen ja BSH ja SMHV keskustelivat siitä kirjelmissä ja unionin tuomioistuimen istunnossa.

72. Toiseksi sen kysymyksen osalta, liittyykö riidanalaiseen päätökseen BSH:n puolustautumisoikeuksien loukkaaminen siltä osin kuin jälkimmäistä ei kuultu, on todettava, että tästäkin kysymyksestä järjestettiin kontradiktorinen näkemystenvaihto unionin tuomioistuimessa.

73. Ehdotan siis, että unionin tuomioistuin ottaa omasta aloitteestaan tutkittavakseen perusteen, joka koskee sitä, että valituslautakunnalla ei ollut toimivaltaa antaa riidanalaista päätöstä.

74. Ratkaisuehdotuksessani tarkastelen siis vasta toissijaisesti perustetta, joka koskee hakijan kuulluksi tulemista koskevan oikeuden ja kontradiktorisen periaatteen loukkaamista kyseisen päätöksen antamismenettelyn yhteydessä.

A *Valituslautakunnan riidanalaisen päätöksen antamista koskevan toimivallan puuttuminen*

1. Asianosaisten lausumat

75. BSH väittää, että sellaista tutkittavaksi ottamisen edellytykset täyttävää valitusta, joka olisi voinut yksinään oikeuttaa tavaramerkin rekisteröintihakemuksen hylkäämisen laajemmalta osin kuin väiteosaston päätöksessä, ei ollut tehty. Se katsoo näet, että LG ei tehnyt valitusta asetuksen N:o 207/2009 60 artiklan mukaisessa määräajassa eikä myöskään suorittanut siitä säädettyä maksua.

76. SMHV tuo ensinnäkin esille, että BSH:n perustelu, jonka mukaan LG ei esittänyt nimenomaista vaatimusta 31.10.2012 päivätyssä vastauksessaan, ei pidä paikkaansa, koska tällainen vaatimus esitettiin selkeästi. Sanan ”vaatimus” nimenomainen käyttö tai nimenomainen vetoaminen asetuksen N:o 216/96 8 artiklan 3 kohtaan ei sitä paitsi ole tarpeen. Riittää nimittäin, että huomautuksista kokonaisuudessaan ilmenee selvästi kyseisen asianosaisen tahto riitauttaa väiteosaston päätös ja tämän tahdon laajuus.

77. Seuraavaksi SMHV tuo esiin, että asetuksen N:o 216/96 8 artiklan 3 kohdan sanamuodosta ilmenee, että SMHV:n valituslautakunnassa käytävässä menettelyssä vastaaja voi käyttää huomautuksissaan oikeuttaan riitauttaa valituksenalainen päätös. Pelkkä vastaajan asema oikeuttaa siis vastaajan riitauttamaan väiteosaston päätöksen pätevyyden. Lisäksi tätä oikeutta ei kyseisessä säännöksessä rajoiteta valituksessa jo esitettyihin perusteisiin. Siinä nimittäin säädetään, että vaatimusten on koskettava valituksessa mainitsematonta seikkaa. Kyseisessä säännöksessä ei sitä paitsi viitata lainkaan siihen, olisiko vastaajalla ollut mahdollisuus itse valittaa riidanalaisesta ratkaisusta. Nämä molemmat muutoksenhakukeinot ovat käytettävissä sellaisen päätöksen riitauttamiseksi, jolla hyväksytään väite ja hylätään yhteisön tavaramerkin rekisteröintiä koskeva hakemus, mikä on lisäksi vahvistettu tuomiossa Intesa Sanpaolo v. SMHV – MIP Metro (COMIT).[25]

78. Lopuksi SMHV väittää, että tämä päätelmä ei kyseenalaista asetuksessa N:o 207/2009 säädettyjä menettelysääntöjä eikä etenkään sääntöä, jonka mukaan ensimmäisessä asteessa päätökseen johtaneen menettelyn osapuoli, jolle päätös on vastainen, voi hakea muutosta tähän päätökseen. On näet niin, että mikäli vastaaja päättää tehdä asetuksen N:o 216/96 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun ”liitännäisvalituksen”, tämän valituksen pysyttäminen on erottamattomasti yhteydessä valittajan valituksen pysyttämiseen toisin kuin asetuksen N:o 207/2009 säännösten mukaisesti tehdyn valituksen kohdalla. Vastaaja kantaa siis riskin siitä, että sen ”liitännäisvalitus” kokee saman kohtalon kuin valittajan valitus ja että jos valittaja peruuttaa valituksensa, vastaajan valituskin raukeaa ”liitännäisesti”.

25 — T-84/08, EU:T:2011:144, 23 kohta.

2. Arviointi

79. Kaikki asianosaiset myöntävät ensinnäkin, että väitteentekijän tekemässä valituksessa vaadittiin väiteosaston päätöksen oikaisemista sellaisten tavaroiden osalta, joihin hakija ei viitannut päävalituksessa, toiseksi, että kyseinen valitus tehtiin lähes kuusi kuukautta sen jälkeen, kun väiteosaston päätös saatettiin väitteentekijälle tiedoksi,[26] kolmanneksi, että valitusmaksua ei myöskään ole maksettu, ja neljänneksi, että valituslautakunta hyväksyi LG:n vaatimuksen osittain ja ratkaisi siten asian BSH:n vahingoksi vastaanottamatta etukäteen jälkimmäisen huomautuksia.

80. Tällainen menettely on ensinnäkin asetuksessa N:o 207/2009 ja sen täytäntöönpanoasetuksissa vahvistettujen menettelysääntöjen vastainen, ja lisäksi se loukkaa vakavasti hakijan oikeuksia ja menettelyllisiä takeita sellaisina kuin ne on vahvistettu perusoikeuskirjassa.

81. Tämä menettely on itse asiassa tulosta siitä yleisestä epätietoisuudesta, joka vallitsee asetuksen N:o 216/96 8 artiklan 3 kohdan ulottuvuudesta.

82. Ainakin tältä osin olen samaa mieltä kuin Euroopan komissio, joka toi istunnossa esiin, että kyseiseen säännökseen liittyy ”tiettyä oikeudellista hämäryyttä” ja että sitä voidaan jopa ”luonnehtia ’hieman alkeelliseksi’”. Tämä selittää paitsi riidanalaisen päätöksen laillisuuteen liittyvät virheet myös laajemmin ne epäjohdonmukaisuudet, joita SMHV:n ratkaisukäytännössä esiintyy.[27]

83. Lisäksi siinä yhteydessä, kun asetus N:o 207/2009 laadittiin uudelleen asetuksella (EU) 2015/2424,[28] joka tulee voimaan 23.3.2016, komissio sisällytti asetuksen N:o 216/96 8 artiklan 3 kohdan säännökset asetuksen N:o 207/2009 60 artiklaan todeten asetuksen 2015/2424 johdanto-osan 28 perustelukappaleessa, että ”EU-tavaramerkkejä koskevan nykyisen järjestelmän soveltamisesta saadut kokemukset ovat osoittaneet, että menettelyn tiettyjä osa-alueita on mahdollista parantaa” ja että ”tämän vuoksi olisi toteutettava tiettyjä toimenpiteitä –– oikeusvarmuuden ja ennakoitavuuden lisäämiseksi tarvittaessa”.

84. On myönnettävä, että näiden epäjohdonmukaisuuksien alkusyynä on pitkälti unionin yleisen tuomioistuimen eri jaostojen toisistaan eroava oikeuskäytäntö.

85. Unionin yleisen tuomioistuimen neljäs jaosto näet katsoi SMHV:n perusteluna käyttämässä tuomiossaan Intesa Sanpaolo v. SMHV – MIP Metro (COMIT),[29] että asetuksen N:o 216/96 8 artiklan 3 kohdassa perustetaan asetuksen N:o 207/2009 60 artiklassa tarkoitetun muutoksenhakukeinon kanssa rinnakkainen muutoksenhakukeino. Tämä päätelmä perustuu huomattavan lyhyeen analyysiin, joka kuuluu seuraavasti:[30]

”asetuksen N:o 216/96 8 artiklan 3 kohdassa ei rajoiteta [vastaajan] oikeutta [riitauttaa väiteosaston päätöksen pätevyys] koskemaan ainoastaan niitä perusteita, jotka on jo esitetty valituksessa. Siinä nimittäin säädetään, että vaatimusten on koskettava sellaista seikkaa, jota ei ole esitetty valituksessa. Kyseisessä säännöksessä ei sitä paitsi viitata lainkaan siihen seikkaan, olisiko vastaajalla ollut mahdollisuus itse valittaa riidanalaisesta päätöksestä. Nämä molemmat muutoksenhakukeinot ovat käytettävissä sellaisen päätöksen riitauttamiseksi, jolla hyväksytään väite ja hylätään yhteisön tavaramerkin rekisteröintiä koskeva hakemus.”

26 — Kuten edellä on todettu, väiteosaston päätös annettiin tiedoksi 3.5.2012.

27 — 9.8.2012 annettu SMHV:n neljännen valituslautakunnan päätös Zoo sport, 10 kohta (”cross-appeal”).

28 — Asetuksen (EY) N:o 207/2009 ja asetuksen (EY) N:o 40/94 täytäntöönpanosta annetun komission asetuksen (EY) N:o 2868/95 muuttamisesta sekä maksuista sisämarkkinoilla toimivalle yhdenmukaistamisvirastolle (tavaramerkit ja mallit) annetun komission asetuksen (EY) N:o 2869/95 kumoamisesta 16.12.2005 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EUVL L 341, s. 21).

29 — T-84/08, EU:T:2011:144.

30 — 23 kohta.

86. Unionin yleinen tuomioistuin on vahvistanut tämän analyysin tuomiossaan Meica v. SMHV – Salumico Fratelli Beretta (STICK MiniMINI Beretta).[31] Vaikka tässä tuomiossa tarkastellaan yksityiskohtaisemmin asetuksen N:o 216/96 8 artiklan 3 kohtaa ja tutkitaan tarkasti tämän säännöksen suhdetta asetuksen N:o 207/2009 60 artiklassa tarkoitettuun oikeussuojakeinoon, en ole kuitenkaan vakuuttunut siitä, että asetuksen N:o 216/96 8 artiklan 3 kohdassa voitaisiin ottaa käyttöön, sen sanamuodon perusteella, rinnakkainen oikeussuojakeino.

87. Tätä vastaan puhuvat mielestäni useat seikat eli asetuksen N:o 216/96 8 artiklan 3 kohdan sanamuoto, systematiikka, johon tämä säännös kuuluu, ja sellaisten sääntöjen ja takuiden puuttuminen, jotka riittäisivät varmistamaan todellisen oikeussuojan asianomaisille.

88. Ensinnäkin asetuksen N:o 216/96 8 artiklan 3 kohdan ulottuvuus ja sen soveltamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt on määritettävä ottaen huomioon ne asetusten N:o 207/2009 ja 2868/95 säännökset, jotka koskevat valituksen tekemistä SMHV:n valituslautakuntiin.

89. Asetuksen N:o 207/2009 VII osastossa, jonka otsikko on ”Muutoksenhakumenettely”, määritellään ne perusperiaatteet, joita sovelletaan etenkin väiteosastojen ratkaisuista tehtäviin valituksiin. Tämän asetuksen 60 artiklassa vahvistetaan tällaisten valitusten määräaikaa ja muotoa koskevat edellytykset. Valitus on tehtävä kirjallisesti kahden kuukauden määräajassa ratkaisun tiedoksiantamisesta, ja se katsotaan tehdyksi vasta, kun valitusmaksu on suoritettu. Nämä periaatteet kerrataan lomakkeessa, jota valittajat voivat käyttää valituksensa tekemiseen.[32]

90. Asetuksen N:o 2868/95 viidennen perustelukappaleen mukaan kyseisessä asetuksessa vahvistetaan tarvittavat säännöt asetuksen N:o 207/2009 säännösten täytäntöönpanoa varten. Menettelysääntöjen osalta sen X osastossa täydennetään valituksen tekemiseen ja tutkimiseen liittyviä sääntöjä.

91. Niinpä asetuksen N:o 207/2009 60 artiklassa tarkoitettujen määräaikaa ja muotoa koskevien edellytysten osalta unionin lainsäätäjä täsmentää asetuksen N:o 2868/95 49 säännön yhteydessä, että niitä on noudatettava valituksen tutkimatta jättämisen uhalla. Valitusmaksun osalta se täsmentää lisäksi, että maksu on suoritettava ennen mainitussa 60 artiklassa tarkoitetun valituksen määräajan loppua ja että muussa tapauksessa valitusta ei katsota tehdyksi.

92. Tämä on se systematiikka, jonka osa asetus N:o 216/96 on. Tämän asetuksen kuudennen perustelukappaleen mukaan asetuksen tavoitteena on ”täydentää” asetuksessa N:o 2868/95 jo vahvistettuja asetuksen N:o 207/2009 täytäntöönpanosääntöjä etenkin siltä osin kuin on kyse valituslautakuntien organisoinnista ja suullisesta käsittelystä. Sen tarkoituksena ei siis ole korvata asetuksilla N:o 207/2009 ja 2868/95 vahvistettuja sääntöjä eikä liioin luoda erityissäädöstä, joka koskisi SMHV:n valituslautakuntiin tehtyjä valituksia. Siinä ei olisi järkeä, koska asetuksen N:o 207/2009 60 artiklassa vahvistetaan tällaisiin valituksiin sovellettavat menettelysäännöt, kuten on jo todettu.

93. Asetuksen N:o 216/96 8 artiklan, jonka otsikko on ”Menettelyn eteneminen”, 2 ja 3 kohdassa säädetään näin ollen kirjelmien vaihtoon valituslautakunnassa sovellettavista säännöistä, jotka kattavat niin valituksen perustelut sisältävän kirjelmän, vastauksen kuin valittajan ja vastaajan vastauskirjelmätkin.

31 — T-274/14, EU:T:2016:64. Tähän tuomioon johtaneessa asiassa kantaja oli valituslautakunnassa vastaajana esittänyt asetuksen N:o 216/96 8 artiklan 3 kohtaan perustuvassa vastauksessaan vaatimuksia väiteosaston päätöksen muuttamisesta. Valituslautakunta totesi, toisin kuin se on tehnyt nyt käsiteltävässä asiassa, ettei näitä vaatimuksia voida ottaa tutkittavaksi, koska niillä laajennettiin valituksen alaa ja koska ne eivät täyttäneet asetuksen N:o 207/2009 60 artiklassa asetettuja edellytyksiä.

32 — Lomake on saatavilla SMHV:n internetsivustolla.

94. Asetuksen N:o 216/96 8 artiklan 2 kohdasta ilmenee tältä osin, että ”inter partes -menettelyissä – – valituksen perusteet sisältävää kirjelmää ja vastausta siihen voidaan täydentää kantajan vastauksella, joka on esitettävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun vastaus on saatettu hänelle tiedoksi, ja vastaajan vastineella, joka on esitettävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun kantajan vastaus on saatettu vastaajalle tiedoksi”.

95. Tämän jälkeen unionin lainsäätäjä täsmentää kyseisen asetuksen 8 artiklan 3 kohdassa – jonka ulottuvuutta tässä on tarkasteltava –, että ”vastaaja voi vastauksessaan esittää vaatimuksia, joiden tarkoituksena on kiistetyn päätöksen mitätöiminen tai uudelleenmuotoilu valituksessa mainitsemattomilta osin. Tällaiset vaatimukset tulevat aiheettomiksi, jos kantaja peruuttaa valituksensa”.

96. Unionin yleinen tuomioistuin on tulkinnut tätä säännöstä siten, että siinä otetaan käyttöön, kuten olen todennut, rinnakkainen oikeussuojakeino, joka on olemassa yhtä aikaa asetuksen N:o 207/2009 60 artiklassa säädetyn oikeussuojakeinon kanssa ja jonka nojalla vastaajana oleva osapuoli voi riitauttaa SMHV:n väiteosastojen päätökset esittämällä uusia vastauksessaan valittajan esittämään päävalitukseen.

97. Asiassa MEICA v. SMHV – Salumificio Fratelli Beretta (STICK MiniMINI Beretta)[33] unionin yleinen tuomioistuin näyttää implisiittisesti rinnastavan asetuksen N:o 216/96 8 artiklan 3 kohdan ulottuvuuden liitännäisvalitukseen. Se nimittäin asettaa selvästi tämän säännöksen vastakkain asetuksen N:o 207/2009 60 artiklassa säädetyn ”itsenäisen valituksen”, joka on ”ainoa oikeussuojakeino, jonka avulla varmistetaan, että kantaja voi esittää tietyt väitteensä”, kanssa.[34]

98. Tällaista liitännäisvalitusta, kuten mitään muutakaan oikeussuojakeinoa, ei kuitenkaan ole voitu ottaa käyttöön asetuksen N:o 216/96 8 artiklan 3 kohdassa, ja näin on kahdesta pääasiallisesta syystä.

99. Epäilen ensinnäkin, että komission täytäntöönpanoasetus, jonka ensisijaisena tavoitteena on sen kuudennen perustelukappaleen mukaan organisoida valituslautakunnat ja suullinen käsittely, olisi asiamukainen keino ottaa käyttöön uusi oikeussuojakeino, josta ei tähän mennessä ole säädetty tavaramerkkejä koskevissa perättäisissä yhteisön asetuksissa.

100. Toiseksi – ja tässä on kyse ratkaisevasta tekijästä – unionin lainsäätäjä ei ole määritellyt sääntöjä ja menettelyllisiä takeita, jotka ohjaavat tämän niin sanotun valituksen tekemistä, vaikka säännöistä ja menettelyllisistä takeista on säädetty yksityiskohtaisesti kaikkien unionin oikeudessa olemassa olevien oikeussuojakeinojen, mukaan lukien liitännäisvalitusten, osalta.[35]

101. On nimittäin tärkeää korostaa, että asetuksessa N:o 216/96 – samoin kuin unionin yleisen tuomioistuimen asiassa Meica v. SMHV – Salumificio Fratelli Beretta (STICK MiniMINI Beretta) antamassaan tuomiossa[36] tekemässään analyysissa - ei mainita lainkaan sääntöjä, joiden on välttämättä ohjattava valituksen tekemistä, eikä varsinkaan sääntöjä, jotka koskevat sitä muotoa, joka valituksella on oltava, määräaikoja, joissa valitus on tehtävä, ja edellytyksiä, joiden täyttyessä osapuolet voivat vastata siihen.

33 — T-247/14, EU:T:2016:64.

34 — Tuomion 22 ja 24 kohta.

35 — Ks. mm. unionin tuomioistuimen työjärjestyksen erityismääräykset, jotka ovat viidennen osaston kolmannessa luvussa, jonka nimi on ”Liitännäisvalituksen muoto, sisältö ja vaatimukset”, ja neljännessä luvussa, jonka nimi on ”Kirjelmät liitännäisvalituksen johdosta”. (176–180 artikla).

36 — T-247/14, EU:T:2016:64.

102. Vaikka asetuksen N:o 216/96 8 artiklan 2 kohdassa asetetaan määräaika, jossa valittaja voi esittää vastauskirjelmän vastaajan vastauksen johdosta, on todettava, että siinä ei ole mitään mainintaa määräajasta, jossa nämä vastaukset – jotka mahdollisesti sisältävät liitännäisvalituksen – on tosiasiassa esitettävä. Lisäksi on niin, että vaikka tässä säännöksessä mainitaan säännöt, joita sovelletaan valittajan tekemään päävalitukseen liittyvien kirjelmien vaihtoon, siinä ei ole mitään mainintaa mahdollisuudesta vastata uusiin seikkoihin, jotka sisältyvät mahdolliseen liitännäisvalitukseen. Kyseisen asetuksen 8 artiklan sanamuoto ei mielestäni takaa selvyyttä ja oikeusvarmuutta, joita kuitenkin edellytetään oikeussuojakeinojen käyttämisen yhteydessä,[37] eikä varsinkaan osapuolten oikeusturvaa.

103. Jos halutaan taata hyvä oikeudenhoito ja kunkin asianosaisen menettelyllisten oikeuksien kunnioittaminen; varmistaa, että hallinnolliset ja oikeudelliset päätökset tulevat pysyviksi, ja suojata siten yleistä etua,[38] näiden säännösten on välttämättä käytävä ilmi kyseisen säännöksen sanamuodosta joko nimenomaisella maininnalla tai viittauksella muihin menettelysääntöihin.

104. Asianosaisille on näin annettava mahdollisuus tutustua sääntöihin, jotka koskevat valituksen muotoa ja määräaikoja, joiden kuluessa valitus on tehtävä sen tutkittavaksi ottamisen varmistamiseksi, ja asianosaisilla on niin ikään oltava mahdollisuus kirjelmien vaihtoon puolustuksensa varmistamiseksi.

105. Nyt käsiteltävässä aisassa on selvää, että valituslautakunta on rajoituksetta myöntänyt LG:lle oikeuden muuttaa vastauksensa välityksellä oikeudenkäynnin ulottuvuutta ilman, että se olisi antanut BSH:lle mahdollisuuden esittää vastausta. On niin ikään selvää, että BSH, joka yksin on maksanut asetuksen N:o 207/2009 60 artiklassa tarkoitetun maksun, on loppujen lopuksi rahoittanut reformatio in peius -muutoksen, sillä valituslautakunta on hyväksynyt LG:n vaatimukset.

106. Näiden seikkojen perusteella voidaan mielestäni perustellusti pohtia, onko unionin lainsäätäjän tarkoituksena ollut perustaa asetuksen N:o 216/96 8 artiklan 3 kohdalla uutta muutoksenhakukeinoa asetuksen N:o 207/2009 58 artiklassa ja seuraavissa artikloissa säädetyn muutoksenhakumenettelyn rinnalle.

107. Sen tavoite oli vaatimattomampi.

108. Tämä asetuksen N:o 216/96 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu menettelysääntö sallii ainoastaan vastaajan esittää uusia tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka koskevat pääasiassa tehdyssä valituksessa tarkoitettuja tavaroita ja palveluja ja jotka siis sisältyvät kantajan asetuksen N:o 207/2009 60 artiklan mukaisesti pääasiassa tekemän valituksen rajoihin.

109. Jos pääasiassa tehty valitus koskee vain osaa yhteisön tavaramerkin rekisteröintihakemuksessa mainituista tavaroista tai palveluista, kuten nyt käsiteltävässä asiassa, SMHV:n valituslautakunnalla on valituksen perusteella oikeus tutkia väitteen asiasisältö uudelleen, mutta vain kyseisten tavaroiden tai palvelujen osalta.[39].

110. Jos vastaaja nyt käsiteltävän asian olosuhteiden kaltaisissa olosuhteissa tekee liitännäisvalituksen, jonka kohde selvästi ylittää pääasiassa tehdyssä valituksessa vahvistetut rajat, vastaaja kiertää selvästi menettelysääntöjä.

111. Tällainen valitus on näet välttämättä tehtävä asetuksen N:o 207/2009 60 artiklassa säädettyä määräaikaa ja muotoa noudattaen.

37 — Ks. vastaavasti tuomio Moussis v. komissio (227/83, EU:C:1984:276, 12 kohta) ja tuomio Barcella ym. v. komissio (191/84, EU:C:1986:197, 12 kohta).

38 — Tuomio Evropaïki Dynamiki v. komissio (C-469/11 P, EU:C:2012:705, 50 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

39 — Tuomio Völkl v. SMHV – Marker Völkl (VÖLKL) (T-504/09, EU:T:2011:739, 54 kohta).

112. Muistutan, että kyseisen artiklan mukaisesti vastaajalla on valituksen tekemiseen kahden kuukauden määräaika väiteosaston päätöksen tiedoksiantamisesta ja että vastaajan on lisäksi suoritettava valitusmaksu.

113. Kahden kuukauden määräaika on ehdoton. Sen avulla on voitava taata, että väiteosaston päätökset tulevat pysyviksi, jos niitä ei vastusteta, ja taata siten oikeusvarmuus ja suojata sitä paitsi yleistä etua. [40]

114. Asetuksen N:o 207/2009 60 artiklassa säädetyn määräajan päätyttyä ei enää ole mahdollista laajentaa valituksen ulottuvuutta yli sen, mikä on määritelty päävalituksessa. Valituslautakunta ei siis voi enää tutkia uudelleen väitteen asiasisältöä vastaajan valituksessa mainittujen tavaroiden osalta, koska väiteosaston päätös on tältä osin saanut lainvoiman.

115. Nyt käsiteltävässä asiassa LG kuitenkin esitti 31.10.2012 vastauksensa, jossa se vaati lisäksi väiteosaston päätöksen oikaisemista luokkiin 7, 9 ja 11 kuuluvien tavaroiden osalta, kun taas väiteosaston päätös oli annettu sille tiedoksi 3.5.2012. LG ei myöskään suorittanut valitusmaksua.

116. Asetuksen N:o 2868/95 49 säännön 1 kohdan mukaan valituslautakunnan oli jätettävä valitus tutkimatta, koska se ei täyttänyt mitään asetuksen N:o 207/2009 60 artiklassa säädetyistä edellytyksistä.

117. Valituslautakunnan käsiteltäväksi oli saatettu ainoastaan valitus, jonka BSH oli tehnyt väiteosaston päätöksestä, koska siinä oli hyväksytty väite ja hylätty sen hakemus yhteisön tavaramerkin rekisteröimiseksi luokkaan 7 kuuluvien kotitalouskäyttöön tarkoitettujen sähkökäyttöisten puhdistuslaitteiden osalta, mukaan lukien pölynimurit ja märkä- ja kuivaimurit.

118. Ottaessaan LG:n tekemän valituksen tutkittavaksi ja hyväksyessään jälkimmäisen vaatimukset valituslautakunta rikkoi siis edellä mainittuja säännöksiä.

119. Riidanalainen päätös on siis tästä syystä kumottava.

120. Tutkin vasta toissijaisesti perustetta, joka koskee kuulluksi tulemista koskevan oikeuden ja kontradiktorisen periaatteen loukkaamista.

B *Kuulluksi tulemista koskevan oikeuden ja kontradiktorisen periaatteen loukkaaminen*

121. Nyt käsiteltävässä asiassa on riidatonta, että LG:n vastaus sisälsi paljon muutakin kuin pelkkiä puolustautumisperusteita, koska siinä laajennettiin riita-asian kohdetta merkittävässä määrin. Tästä syystä valituslautakunta tulkitsi nämä näkemykset, jotka sisältyivät LG:n vastaukseen, asetuksen N:o 216/96 8 artiklan 3 kohtaan perustuvaksi ”liitännäisvalitukseksi”.

122. Riidanalaisella päätöksellään valituslautakunta hyväksyi tämän liitännäisvalituksen osittain, mutta ei vastaanottanut etukäteen BSH:n huomautuksia.

123. Unionin tuomioistuimen istunnossa SMHV vahvisti, että riidanalaisen päätöksen lainmukaisuuteen liittyi menettelyvirhe siltä osin kuin kirjallinen käsittely päätettiin LG:n liitännäisvalituksen tekemisen jälkeen ilman, että BSH:ta olisi etukäteen kuultu.

124. Nyt käsiteltävän asian tosiseikat osoittavat selvästi, että valituslautakunta ei tehnyt kaikkia vaadittavia päätelmiä itse ”liitännäiseksi” toteamansa valituksen tekemisestä. Valituslautakunta ei näet tarjonnut hakijalle tällaisen valituksen tekemiseen liittyviä menettelyllisiä takeita ja loukkasi siten hakijan puolustautumisoikeuksia, koska se ei antanut tässä menettelyn vaiheessa hakijalle mahdollisuutta vastata väitteentekijän esittämiin uusiin perusteluihin.

40 — Ks. tämän ratkaisuehdotuksen alaviitteessä 37 olevat oikeuskäytäntöviittaukset.

125. Tällöin valituslautakunta rikkoi asetuksen N:o 207/2009 63 artiklan 2 kohtaa ja 75 artiklan toista virkettä.

126. Kyseisen asetuksen 63 artiklan 2 kohdan mukaan SMHV:n valituslautakunnalla on näet velvollisuus valitusta tutkiessaan kehottaa, niin usein kun on tarpeen, osapuolia esittämään asettamassaan määräajassa sen itsensä niille osoittamia ilmoituksia tai muiden osapuolien tiedonantoja koskevia huomautuksia.

127. Lisäksi tämän asetuksen 75 artiklan jälkimmäisen virkkeen nojalla SMHV:n valituslautakunnan päätökset voivat perustua ainoastaan sellaisiin syihin, joihin osapuolet ovat voineet ottaa kantaa.

128. Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että näillä säännöksillä pyritään yhteisön tavaramerkkioikeudessa täyttämään perusoikeuskirjan 41 artiklassa mainittuun oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevaan oikeuteen liittyvät vaatimukset, etenkin ne, joista säädetään kyseisen artiklan 2 kohdan a alakohdassa puolustautumisoikeuksien noudattamisen yhteydessä. [41]

129. Niissä vahvistetaan erityisesti oikeus tulla kuulluksi ja kontradiktorista menettelyä koskevan periaatteen noudattaminen, jotka kuuluvat unionin oikeuden perusperiaatteisiin. [42]

130. Näitä periaatteita on noudatettava jokaisessa menettelyssä, joka voi johtaa viranomaisten päätökseen, joka vaikuttaa huomattavasti tietyn henkilön etuihin, [43] vaikka tästä menettelystä ei olisikaan annettu erityisiä määräyksiä.

131. Oikeus tulla kuulluksi edellyttää, että kyseiselle henkilölle annetaan mahdollisuus esittää tehokkaasti näkemyksensä, ja se ulottuu kaikkiin tosiseikkoihin tai oikeudellisiin seikkoihin, jotka muodostavat päätösluonteisen toimen perustan. [44]

132. Kontradiktorinen periaate merkitsee oikeudenkäynnin asianosaisten oikeutta saada tietoonsa vastapuolensa tuomioistuimelle esittämät todisteet ja huomautukset ja keskustella niistä. [45] Se on siis esteenä sille, että viranomainen perustelee päätöksensä sellaisilla tosiseikoilla ja asiakirjoilla, joihin yksi asianosaisista ei ole voinut tutustua ja joihin se ei siis ole voinut ottaa kantaa.

133. Näiden periaatteiden noudattaminen edellyttää, että kaikista seikoista, joilla viranomainen tai tuomioistuin, jossa menettely on vireillä, perustelee päätöstään, on keskusteltava etukäteen. SMHV voi siis perustella päätöksensä vain sellaisilla tosiseikoilla tai oikeudellisilla seikoilla, joista asianosaiset ovat voineet esittää huomautuksensa. Riita-asian ratkaiseminen edellyttää välttämättä viranomaisen tai tuomioistuimen ensin suorittamaa arviointia, jota asianosaisten huomautukset vain täydentävät ja tukevat tai jota ne mahdollisesti horjuttavat. Näin viranomainen tai tuomioistuin voi yhtäältä ratkaista asian täysin puolueettomasti ja täysin tietoisena tosiseikoista ja oikeudellisista seikoista. Asian hävinneelle asianosaiselle se, että se ei ole voinut tuoda esiin huomautuksiaan, saattaa perustellusti antaa sen vaikutelman, että koska se ei ole pystynyt puolustautumaan, tuomioistuin on liittoutunut vastapuolen kanssa. Toisaalta viranomainen tai tuomioistuin voi näin esittää ratkaisulle asianmukaiset perustelut asetuksen N:o 207/2009 75 artiklan mukaisesti.

41 — Tuomio Moonich Produktkonzepte & Realisierung v. SMHV – Thermofilm Australia (HEATSTRIP) (T-184/12, EU:T:2014:621, 35–37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) ja tuomio DTL Corporación v. SMHV – Vallejo Rosell (Generia) (T-176/13, EU:T:2014:1028, 28 ja 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Ks. myös tuomio Krombach (C-7/98, EU:C:2000:164, 25 ja 26 kohta).

42 — Tuomio Bertelsmann ja Sony Corporation of America v. Impala (C-413/06 P, EU:C:2008:392, 61 kohta).

43 — Ks. vastaavasti tuomio komissio v. Irlanti ym. (C-89/08 P, EU:C:2009:742, 50 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

44 — Määräys DTL Corporación v. SMHV (C-62/15 P, EU:C:2015:568, 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

45 — Tuomio komissio v. Irlanti ym. (C-89/08 P, EU:C:2009:742, 52 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

134. Näiden sääntöjen noudattaminen on yhteisön tavaramerkkiä koskevissa riita-asioissa sitäkin tärkeämpää, kun SMHV:n valituslautakunnan on sen käsiteltäväksi saatetun valituksen johdosta tutkittava väite aineellisesti kokonaisuudessaan uudelleen niin tosiseikkojen kuin oikeudellisten seikkojenkin osalta, kuten unionin tuomioistuin on muistuttanut.[46]

135. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SMHV:n on käytettävä toimivaltaansa noudattaen unionin oikeuden yleisiä periaatteita.[47]

136. Lisäksi SMHV:ssa suoritettavaa tutkintaa koskevien ohjeiden A osan 2 jakson (”Menettelyjä koskevat yleiset periaatteet”) 2 kohdassa (”Oikeus tulla kuulluksi”) täsmennetään, että ”puolustautumisoikeuksien suojelua koskevan yleisen periaatteen nojalla henkilölle, jonka etuihin viranomaisten tekemä päätös vaikuttaa, on annettava mahdollisuus esittää kantansa. Näin ollen osapuolilla on kaikissa [SMHV:ssa] käytävissä menettelyissä aina mahdollisuus tuoda esiin oma kantansa ja esittää puolustautumisperusteensa”. Niissä todetaan myös, että ”päätökset voivat perustua ainoastaan sellaisiin syihin tai todisteisiin, joihin osapuolilla on ollut mahdollisuus esittää huomautuksensa”.

137. SMHV:ssa käytäviä menettelyjä koskevat ohjeet puolestaan ovat sellaisten menettelytapojen kodifikaatio, joita SMHV itse ehdottaa noudatettavan, joten ne merkitsevät sillä edellytyksellä, että ne ovat ylemmäntasoisten oikeussäännösten mukaisia, SMHV:n oman toiminnan rajoitusta siltä osin kuin sen on noudatettava näitä sääntöjä, jotka se on itselleen asettanut.

138. Kun kaikki nämä seikat otetaan huomioon, katson, että valituslautakunta loukkasi BSH:n oikeutta tulla kuulluksi sekä kontradiktorista periaatetta oikaistessaan väiteosaston päätöksen sellaisten seikkojen perusteella, joista ei ollut keskusteltu, ja vahingoitti siten BSH:n etuja.

139. Näin ollen päättelen, että asetuksen N:o 207/2009 63 artiklan 2 kohtaa ja 75 artiklan toista virkettä on rikottu.

140. Tämä menettelysääntöjen rikkominen on sitäkin valitettavampaa, kun LG:n mainitsemat seikat olivat selvästi ratkaisevia menettelyn lopputuloksen kannalta, koska valituslautakunta hyväksyi osittain sen vaatimuksen oikaisemalla väiteosaston päätöksen siten, että BSH:n jättämä tavaramerkin ”compressor technology” rekisteröintihakemus hylättiin laajemmalta osin.

141. Unionin tuomioistuimen istunnossa SMHV väitti, että tämä menettelyvirhe oli nyt ”korjattu” siltä osin kuin BSH:lla oli ollut kahden vuoden ajan mahdollisuus vedota oikeuksiensa loukkaamiseen unionin yleisessä tuomioistuimessa käydyn menettelyn kirjallisissa ja suullisissa vaiheissa.

142. Ensinnäkin tämä päättely perustuu outoon käsitykseen korjaamisen käsitteestä.

143. Puolustautumisoikeuksia on kunnioitettava jokaisessa menettelyssä, joka voi johtaa hallinto- tai oikeusviranomaisten päätökseen, joka vaikuttaa huomattavasti tietyn henkilön etuihin,[48] ja SMHV myöntää tämän nimenomaisesti ohjeissaan. SMHV ei siis hyväksyttävästi voi vedota lieventävänä asianhaarana siihen, että kuulluksi tulemista koskevaa oikeutta kunnioitettaisiin oikeusviranomaisissa.

144. Tällainen korjaaminen olisi vaatinut sitä, että valituslautakunta asettaa uudet seikat asianosaisten keskusteltavaksi aloittamalla kuulemismenettelyn tarvittaessa uudelleen.

46 — Määräys DTL Corporación v. SMHV (C-62/15 P, EU:C:2015:568, 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Asetuksen N:o 207/2009 64 artiklan 1 kohdasta ilmenee näet, että valituksen aineellisen tutkimisen jälkeen SMHV:n valituslautakunta lausuu valituksesta ja että se voi tässä yhteydessä erityisesti käyttää valituksenalaisen päätöksen tehneen elimen toimivaltaa eli se voi itse lausua väitteestä hyläten sen tai todeten sen perustelluksi, vahvistaen tai kumoten siten SMHV:n ensimmäisessä asteessa annetun päätöksen (tuomio DTL Corporación v. SMHV – Vallejo Rosell (Generia), T-176/13, EU:T:2014:1028, 30 kohta).

47 — Tuomio Agencja Wydawnicza Technopol v. SMHV (C-51/10 P, EU:C:2011:139, 73 kohta).

48 — Tuomio komissio v. Irlanti ym. (C-89/08 P, EU:C:2009:742, 50 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

145. Toiseksi tämän päättelyn perustana on jälleen sekaannus niistä menettelyllisistä takeista, jotka on tarjottava yhden asianosaisen tehdessä liitännäisvalituksen, ja niistä takeista, jotka koskevat pelkkää kirjelmien vaihtoa.

146. Menettelysäännöissä määrätään näet, että jos vastaaja tekee liitännäiskanteen tai liitännäisvalituksen, tästä seuraa automaattisesti uusi kirjelmien vaihto. Jos vastaaja sitä vastoin esittää pelkän vastauksen, on tosiasiallisesti valittajan tehtävä pyytää, perustelut esittäen, lupaa vastauskirjelmän jättämiseen.

147. Tässä tapauksessa valituslautakunnan olisi siis pitänyt asetuksen N:o 207/2009 63 artiklan 2 kohdan nojalla nimenomaisesti kehottaa BSH:ta esittämään huomautuksia LG:n tekemästä liitännäisvalituksesta.

148. Kun kaikki nämä seikat otetaan huomioon, riidanalainen päätös on kumottava myös BSH:n kuulluksi tulemista koskevan oikeuden ja kontradiktorisen periaatteen loukkaamisen perusteella sellaisina kuin ne on vahvistettu asetuksen N:o 207/2009 63 artiklan 2 kohdassa ja 75 artiklan toisessa virkkeessä.

VII **Oikeudenkäyntikulut**

149. Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 137 artiklassa, jota kyseisen työjärjestyksen 184 artiklan 1 kohdan nojalla sovelletaan muutoksenhakumenettelyyn, määrätään, että oikeudenkäyntikuluja koskeva ratkaisu annetaan tuomiossa tai määräyksessä, jolla asia lopullisesti ratkaistaan.

150. Tässä tapauksessa on syytä huomata, että vaikka valituksenalainen tuomio kumottaisiinkin, ehdotan, että unionin tuomioistuin hyväksyy BSH:n valituksen ja kumoaa riidanalaisen päätöksen. Näin ollen ehdotan, että SMHV velvoitetaan korvaamaan BSH:lle niin ensimmäisessä oikeusasteessa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut kuin muutoksenhausta aiheutuneet oikeudenkäyntikulut jälkimmäisen vaatimusten mukaisesti.

VIII **Ratkaisuehdotus**

151. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin ratkaisee asian seuraavasti:

1) Unionin yleisen tuomioistuimen 4.12.2014 antama tuomio BSH vastaan SMHV – LG Electronics (compressor technology) (T-595/13, EU:T:2014:1023) kumotaan.

2) Sisämarkkinoiden harmonisointiviraston (tavaramerkit ja mallit) (SMHV) ensimmäisen valituslautakunnan 5.9.2013 (asia R 1176/2012-1) tekemä päätös, sellaisena kuin se on muutettuna 3.12.2013 tehdyllä oikaisupäätöksellä, kumotaan.

3) SMHV velvoitetaan korvaamaan ensimmäisessä oikeusasteessa ja muutoksenhakuasteessa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.